บทวิทยาการ

Original Article

การพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพช่องปากในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

สทิสา ไทยงาม

ทันตแพทย์ฝ่ายทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลแก้งคร้อ จ.ขับภูมิ

ศิริวัฒน์ ชนะพาล

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ฝ่ายทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลแก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ

ติดต่อเกี่ยวกับบทความ

ทันตแพทย์หญิง สุทิสา ไทยงาม ฝ่ายทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลแก้งคร้อ อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ 36150 โทรศัพท์: 044-882741 ต่อ 135 โทรสาร: 044-882941 อีเมล: suthaingam@hotmail.com

บทคัดย่อ

เนื่องด้วยรูปแบบของการส่งเสริมสุขภาพช่องปากเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ยังไม่มีความชัดเจน ส่งผลให้เด็กกลุ่มนี้เกิดโรคฟันผุเป็น จำนวนมาก การวิจัยครั้งนี้จึงใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ใช้เวลาดำเนินงาน 4 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพช่องปากด้วยการสร้าง ความร่วมมืออย่างเป็นเครื่อข่ายระหว่างหน่วยงานทันตสาธารณสุขกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับงานสร้างเสริมสุขภาพช่องปาก และศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมสุขภาพช่องปากในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 40 แห่ง ด้วยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เจาะลึกจากครูผู้ดูแลเด็ก ข้อมูลเชิงปริมาณ จากรายงานแบบสอบถาม และการสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า สามารถพัฒนาและเพิ่มพูน ความรู้ ทัศนคติในการส่งเสริมสุขภาพช่องปากให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กได้ดีขึ้น และเกิดกิจกรรม การส่งเสริมสุขภาพช่องปากในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน รวมทั้งสามารถควบคุม มิให้โรคฟันผุลุกลาม อย่างไรก็ตาม การสร้างความเข้มแข็งของความร่วมมืออย่างเป็นภาคี เครือข่าย และการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีอนามัยในการส่งเสริมสุขภาพช่องปากเป็นสิ่งที่จะต้องพัฒนาต่อในอนาคต

Original Article

Developing Oral Health Promotion Program in Child Care Centers, Kaengkhro District, Chaiyaphum Province

Suthisa Thaingam

Dentist

Dental Public Health Department

Kaengkhro Hospital, Chaiyaphum Province

Siriwat Chanapal

Public Health Technical

Dental Public Health Department

Kaengkhro Hospital, Chaiyaphum Province

Correspondence to:

Dr. Suthisa Thaingam

Dentist

Dental Public Health Department

Kaengkhro Hospital

Kaengkhro District, Chaiyaphum Province 36150

Tel: 044-882741 ext. 135

Fax: 044-882941

E-mail: suthaingam@hotmail.com

Abstract

A definite system of oral health promotion program in child care centers of Kaengkhro district, Chaiyaphum province has not been established. This might lead to a high prevalence of dental caries in preschool children in the area. This study conducted a 4-year-participatory action research aiming to 1) develop a localized oral health promotion program and community oral health network in the area and 2) evaluate the effectiveness of the developed oral health promotion program. Data of 40 child care centers were collected and analyzed. Qualitative data were collected using methods of participatory observations and in-depth interviews of caregivers. Quantitative data were collected through reports, questionnaires, and a cross-sectional survey. Results showed that the program improved caregivers' knowledge and skills of oral health promotion. They had a positive attitude in oral health promotion and abilities to provide most of oral health promotion activities in child care centers. The program could delay the progress of dental caries in preschool children. However, there is a further need to strengthen network cooperations and to increase capability of local health personnel regarding oral health promotion implementation.

Key words: child care centers; oral health promotion